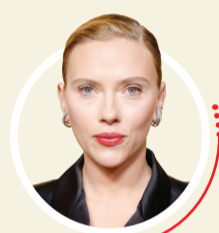

سینمای
جهان

نکو داشت رکن الدین خسروی

مراسم نکو داشت زنده یاد رکن الدین خسروی، کارگردان و استاد برجسته تئاتر ایران، به همراه رونمایی از کتاب «خردمندی، دردمندی است» به کوشش سیمین داوودی، همسر ایشان و فریبا کامران سه‌شنبه ۲۰ شهریورماه از ساعت ۱۸ تا ۲۰ در خانه هنرمندان ایران برگزار می‌شود. این مراسم با سخنرانی چهره‌هایی چون ایرج راد، اکبر زنجانیپور، قطب‌الدین صادقی، ابراهیم وحیدزاده، کمال شفیعی، مسعود دلخواه، عطاالله کوپال، محمود کینوش و سیمین داوودی همراه خواهد بود. حضور علاقه‌مندان به فرهنگ و هنر در این برنامه که در سالن استاد جلیل شهنواز خانه هنرمندان ایران برگزار می‌شود، آزاد است. در کتاب «خردمندی، دردمندی است» گزیده‌هایی از فعالیت‌های رکن الدین خسروی در عرصه‌های ترجمه، پژوهش و تحقیق گردآوری شده است. بخش دیگر این کتاب یاد است که زنده‌یاد خسروی از چهره‌هایی که در گذشته یاد در زمان حیاتش در قید حیات بودند، کرده است. رکن الدین خسروی ۲۶ دی‌ماه ۱۳۹۵ در ۸۷ سالگی در لندن درگذشت.

اسکارلت جوآنسون چهره برتر هوش مصنوعی

اسکارلت جوآنسون که در سینما یکی از برقرمانان نجات‌دهنده است، در دنیای واقعی برای پاسخگو کردن کمپانی هوش مصنوعی «OpenAI» با به میدان گذاشت. خبرنگار این اعلام این خبر نوشت، جوآنسون یکی از ۱۰۰ چهره تأثیرگذار هوش مصنوعی سال ۲۰۲۴ به انتخاب مجله تایم شده است. او در ماه می ادعا کرد که سم آلتمن، مدیرعامل کمپانی «OpenAI» با او تماس گرفته تا اجازه استفاده از صدایش در چت‌باتی جدید را بگیرد. اسکارلت جوآنسون در فیلم «Her» او، صدایش یک دستیار هوشمند مجازی به نام سامانتا بود. جوآنسون درخواست سم آلتمن را رد می‌کند، اما چند وقت بعد کمپانی «OpenAI» صدایی مشابه صدای این بازیگر را در محصول خود مورد استفاده قرار می‌دهد. شباهت صدا به حدی زیاد بود که دوستان نزدیک جوآنسون و رسانه‌ها را به اشتباه انداخت. اقدام غیراخلاقی «OpenAI» با واکنش جوآنسون روبه‌رو شد که در کمپینی فراگیر خواستار حفاظت از هویت مردم در دوران شیوع دیپ‌فیک شد.

انتقاد گسترده از حضور خوانندگان پاپ روی صحنه

دست‌به‌دست شدن ویدئویی از بازی عجیب امیر مقاره، خواننده گروه ماکان بند روی صحنه نمایشی به نام «تیتانیوم» به نویسندگی و کارگردانی اشکان درویشی در شبکه اجتماعی ایکس (تویتر سابق)، بار دیگر موجب شکل‌گیری موجی اعتراضی علیه حضور افراد ناشنا با اصول اولیه هنر نمایش روی صحنه تئاتر شده است. ویدئویی از امیر مقاره که در صحنه‌ای از این نمایش با قطعه «گریه کن» با صدای همایون شجریان به‌شکلی عجیب به خود می‌پیچد و تظاهر به گریه کردن می‌کند، بارها و بارها در فضای مجازی چرخیده و هر بار به‌شکلی مورد انتقاد قرار گرفته است. حضور خوانندگان موسیقی پاپ و سلبریتی‌های فضای مجازی در نمایش‌های روی صحنه پیش از این نیز با انتقاد فعالین فرهنگی و هنری مواجه شده است. حضور امیر مقاره در نمایش «تیتانیوم» که در پردیس تئاتر شهرزاد روی صحنه رفت، دومین تجربه بازیگری او پس از بازی در سریال «جزیره» سیروس مقدم محسوب می‌شود.

پدرو آلمودوار برنده شیر طلایی جشنواره ونیز شد

غسزه و غرش شیر ونیز

در هشتادویکمین جشنواره فیلم ونیز شیر طلایی به آلمودوار رسید و نیکول کیدمن بهترین بازیگر شد

میلان، بافت پارچه‌ها، پوست گاو شیرده به تصویر می‌کشد و داستان‌ش را شروع می‌کند. در حالی که جنگ جهانی دوم در حال پایان است، رویدادی تکان‌دهنده که در اینجا فقط به روش‌های انتزاعی احساس می‌شود زیرا کار واقعی تمرکز بر زندگی روزمره و اهمیت خانواده است. برای کسانی که در دامنه‌های کوه‌ها زندگی می‌کنند، این کوه‌ها باید آغاز و پایان همه چیز باشد و به‌عنوان یک حضور دائمی در دعاها و زندگی آن‌ها عمل می‌کند.

ستایش از فیلم سرخابی

ایزابل هوپر، رئیس هیئت داوران در کنفرانس مطبوعاتی پس از اهدای این جایزه، تحسین زیاد خود از این فیلم را ابراز کرد و دیدگاه منحصر به فرد این فیلم را به عنوان داستانی جنگی ستود که در واقع اصلاً جنگ را به تصویر نمی‌کشد و گفت: «این فیلم مانند این است که یک موضوع عالی نامرئی خارج از صحنه دارید، اما آنچه را که دارد اتفاق می‌افتد تنها از دریچه‌ای کوچک از میان سوراخ کلید یک در تماشا می‌کنید.»

«سرخابی» در سادگی قابل توجهش در فرم، تنها با فیلم قابل توجه دنا کولومبکاشویلی «اوریل» قابل مقایسه است که برنده‌ی جایزه‌ی ویژه‌ی هیئت داوران شد. منتقدان «اوریل» را به عنوان «کاوشی قدرتمند در مورد هویت، مبارزات و خواسته‌های زنان» توصیف کردند که «با چالش‌هایی از طرف ساختارهای مردسالارانه و واقعیت‌های خشن طبیعت روبه‌روست.» اولین فیلم این کارگردان گرجستانی «آغاز» نام داشت که بسیار خوش درخشید و باعث شد منتقدان آن را با آثار شانتال آکرمن و میشل هانکه و حتی تارکوفسکی و یورگوس لاتیموس مقایسه کنند. لوکا گوادینیو، رئیس هیئت داوران جشنواره سن سباستین که «آغاز» در آن جوایز را درو کرد، از اولین فیلم این کارگردان ۳۸ ساله گرجستانی متخیر شده بود و برای تهیه‌کنندگی دومین فیلم این کارگردان اعلام آمادگی کرد.

«اوریل» روایتی هیجان‌انگیز را ارائه می‌کند که مملو از لحظات پرتنش است و به هر صحنه اجازه می‌دهد - چه یک عمل پزشکی، یک جلسه اداری پرتنش یا یک طوفان دراماتیک - به طور طبیعی، بدون عجله و بدون تشدید مصنوعی، درام را روایت کند و به مخاطب زمان می‌دهد تا هر لحظه را درک کند. دوربین این وقایع را با فوکوس ثابت می‌کند و به مخاطب این امکان را می‌دهد تا تجربه‌ای فراگیر را لمس کند.

گروهی کوچک اما بسیار جدی از مخاطبان معتقد بودند که «اوریل» شایسته‌ی تقدیر بالاتری بود، زیرا این فیلم از نظر آن‌ها به طرز شگفت‌انگیزی جذاب است؛ حتی اگر کند به نظر برسد. به نظر این دسته از مخاطبان، این فیلم شایستگی‌های هنری دارد و به عنوان اثری قابل توجه در سینمای معاصر است. داستان این فیلم درباره‌ی یک متخصص زنان و زایمان در روستاهای گرجستان است که به بیماری‌هایی که با وجود ممنوعیت قانونی به دنبال سقط جنین هستند، کمک می‌کند. او وقتی متهم به سهل‌انگاری می‌شود و تحت بازجویی قرار می‌گیرد، باید از ارزش‌ها و اقدامات خود دفاع کند.

جرا فیلم کوریت شیر طلایی نگرفت

در عوض شیر طلایی جشنواره امسال به جای «زبره کار» به فیلم «اتاق مجاور» پدرو آلمودوار تعلق گرفت، درامی که حول محور مضمون مرگ باوقار است. این فیلم پیش از این از سوی اوون گلبرمن منتقد به‌عنوان «یک سفر ساده در عین حال هنرمندانه و ماهرانه در مورد سفر احساسی با تصمیم‌پایان دادن به زندگی» توصیف شده بود.

اولین فیلم انگلیسی‌زبان آلمودوار با اقتباسی از رمان «چه از سر می‌گذرانی؟» سیگرید نوتز از نظر فرم بسیار ساده است. داستان درباره‌ی دو زن است؛ هر دو در اوایل دهه‌ی ۶۰ زندگی که مدت طولانی با هم دوست بوده‌اند، اما سال‌هاست همدیگر را ندیده‌اند: اینگرید (جولیان مور)، نویسنده‌ی دنیای هنر است که در نیویورک زندگی می‌کند و مارتا (تیلدا سویتون)، خبرنگار جنگی سابق «نیویورک تایمز» است. اینگرید وقتی متوجه می‌شود که مارتا در بیمارستان در حال مبارزه با سرطان است، دوباره رابطه‌اش را با او از سر می‌گیرد. بیماری او جدی است: مرحله‌ی سوم سرطان دهانه‌ی رحم است و او تحت یک مرحله درمان ایمنی درمانی بسیار آزمایشی قرار می‌گیرد که تنها شانس او برای زنده ماندن است. فیلم عمدتاً بر رابطه‌ی این دو زن متمرکز است، با شخصیت‌های دیگر، مانند مردی که هر دو با او قرار ملاقات می‌گذاشتند که در درجه دوم قرار دارند. این فیلم اساساً یک فیلم دیالوگ‌محور بین این دو زن است که شبیه تئاتر است.

آلمودوار هنگام دریافت جایزه‌اش که در صحبت‌هایی که بیشتر به اسپانیایی بود از تیلدا سویتون و جولیان مور که در این فیلم نقش آفرینی کردند تشکر کرد و گفت: «این اولین فیلم من به زبان انگلیسی است اما روح همچنان اسپانیایی است.» این شیر طلایی در واقع دومین شیر طلایی است که آلمودوار برنده شده است (او در سال ۲۰۱۹ جایزه شیر طلایی افتخاری را گرفت) و شاید باید بیش از آنچه بود، مورد توجه قرار می‌گرفت. این فیلم با طولانی‌ترین تشویق ایستاده جایزه غیررسمی را دریافت کرده بود و حضار در نخستین نمایش این فیلم ۱۷ دقیقه ایستاده این فیلم را تشویق کردند.

آلمودوار چهره‌ای پر جنب‌وجوش در سینمای جهان است که باعث می‌شود نازا حتی از موفقیت او سخت شود. با این حال یک لحظه‌ی رضایت‌بخش در شب اختتامیه زمانی بود که جایزه بزرگ هیئت داوران، دومین جایزه برتر این فستیوال به مانورا دلپور برای فیلم زیبای «سرخابی» [اورمیگلیو] رسید؛ فیلمی که «روایتی» آن را «چشم‌انداز مهمی از زندگی روزمره‌ی روستایی در کوه‌های مرتفع آلپ ایتالیا» توصیف کرد. این کارگردان ایتالیایی که پیش‌تر فیلم «مادری»‌اش مورد توجه قرار گرفته بود و جوایزی چون جایزه استعداد‌های جوان زنان فیلمساز جشنواره کن را دریافت کرده بود، حالا یکی از پرافتخارترین جوایزش را برای فیلم «سرخابی» دریافت کرده است.

مانورا دلپور کارگردان ایتالیایی بسیار متواضع، زیبایی جزئیات کوچک زندگی روستایی در کوه‌های مرتفع آلپ ایتالیا را با عناصر کوچک و جزئی مانند

سارا فریدلند، کارگردان یهودی-آمریکایی در مراسم اختتامیه ونیز هنگام دریافت جایزه‌اش

با فیلم «بیتل جوس بیتل جوس» تیم برتون افتتاح شد و با نمایش فیلم «حیات خلوت آمریکا»، به کارگردانی پویی اوتی ایتالیایی پایان یافت. در طول تابستان گرم در لیدو ونیز، جشنواره فیلم سالانه، ستارگان متعددی از جمله خوکین فینیکس، لیدی گاگا، جود لاد، آنجلینا جولی، جورج کلونی و برد پیت را به خود جذب کرد. بسیاری از این سلبریتی‌ها در فیلم‌های انگلیسی‌زبان با کارگردانی فیلمسازان مشهور کشورهای مختلف مانند پدرو آلمودوار از اسپانیا، لوکا گوادینیو از ایتالیا، پابلو لارین از شیلی، آتینا راشل سانگاری از یونان و آلفونسو کوارون از مکزیک نقش داشتند. این روند تأثیر صداها‌ی جهانی را در سینمای جریان اصلی برجسته می‌کند و نگرانی‌هایی را در مورد تأثیر آن بر سینماهای ملی به‌عنوان استعدادهای برتر آن‌ها در سطح بین‌المللی ایجاد می‌کند.

به‌جرات می‌توان گفت که رقابت ونیز-۲۰۲۴ یکی از بهترین‌ها نبوده است. با وجود این، شایعات حاکی از آن است که هیئت داوران هشتادویکمین جایزه فیلم ونیز به ریاست ایزابل هوپرت و متشکل از فیلمسازان جیمز گری، اندرو هیگ، آگنیشکا هولاند، کلبر مندونسافیلیو، عبدالرحمن سیساکو، جوزپه تورناتوره، جولیا فون هاینز و بازیگر ژانگ زی بودند که به داوری فیلم‌ها در این فستیوال پرداختند و با چالش‌هایی مواجه شدند. گمانه‌زنی‌های زیادی وجود داشت که هیئت داوران جشنواره به دلیل اینکه چند فیلم مطرح آمریکایی که در سال‌های اخیر برنده‌ی ونیز شده بودند (پنج تا از هفت شیر طلایی اخیر به یک ساخته‌ی آمریکایی داده شده بود، یا در مورد فیلم «بیچارگان» محصول مشترک سال گذشته) توجه زیادی به این سابقه‌ی جوایز داشتند و همین شاید دلیلی شد که از اعطای جایزه برتر به یک فیلم آمریکایی یا حتی فیلمی با رهبری آمریکا پرهیز کنند.

در روزهای پس از اکران «زبره کار» [بروتالیست] فیلم ۳ ساعت و ۱۵ دقیقه‌ای، به کارگردانی بردی کوریت، با بازی آدرین برودی که «روایتی» آن را «با سرعت دلپذیر و مملو از رویدادها و احساسات» توصیف کرد، به سرعت مورد توجه منتقدان قرار گرفت و اوضاع کمی تغییر کرد و هیئت داوران نمی‌توانستند به دلایل ذکر شده این فیلم را نادیده بگیرند اما به آنچه حق‌اش هم بود، نرسید، با وجود این که این فیلم به‌عنوان اتفاقی مهم در جشنواره امسال در نظر گرفته می‌شد در نهایت آن طور که بسیاری پیش‌بینی می‌کردند جایزه برتر را نگرفت.

زینب کاظم‌خواه

خبرنگار گروه فرهنگ

هشتادویکمین جشنواره بین‌المللی فیلم ونیز از ۲۸ اوت با فیلم «بیتل جوس بیتل جوس» تیم برتون افتتاح شد و با نمایش فیلم «حیات خلوت آمریکا»، به کارگردانی پویی اوتی ایتالیایی پایان یافت.

در طول تابستان گرم در لیدو ونیز، جشنواره فیلم سالانه، ستارگان متعددی از جمله خوکین فینیکس، لیدی گاگا، جود لاد، آنجلینا جولی، جورج کلونی و برد پیت را به خود جذب کرد. بسیاری از این سلبریتی‌ها در فیلم‌های انگلیسی‌زبان با کارگردانی فیلمسازان مشهور کشورهای مختلف مانند پدرو آلمودوار از اسپانیا، لوکا گوادینیو از ایتالیا، پابلو لارین از شیلی، آتینا راشل سانگاری از یونان و آلفونسو کوارون از مکزیک نقش داشتند. این روند تأثیر صداها‌ی جهانی را در سینمای جریان اصلی برجسته می‌کند و نگرانی‌هایی را در مورد تأثیر آن بر سینماهای ملی به‌عنوان استعدادهای برتر آن‌ها در سطح بین‌المللی ایجاد می‌کند.

به‌جرات می‌توان گفت که رقابت ونیز-۲۰۲۴ یکی از بهترین‌ها نبوده است. با وجود این، شایعات حاکی از آن است که هیئت داوران هشتادویکمین جایزه فیلم ونیز به ریاست ایزابل هوپرت و متشکل از فیلمسازان جیمز گری، اندرو هیگ، آگنیشکا هولاند، کلبر مندونسافیلیو، عبدالرحمن سیساکو، جوزپه تورناتوره، جولیا فون هاینز و بازیگر ژانگ زی بودند که به داوری فیلم‌ها در این فستیوال پرداختند و با چالش‌هایی مواجه شدند. گمانه‌زنی‌های زیادی وجود داشت که هیئت داوران جشنواره به دلیل اینکه چند فیلم مطرح آمریکایی که در سال‌های اخیر برنده‌ی ونیز شده بودند (پنج تا از هفت شیر طلایی اخیر به یک ساخته‌ی آمریکایی داده شده بود، یا در مورد فیلم «بیچارگان» محصول مشترک سال گذشته) توجه زیادی به این سابقه‌ی جوایز داشتند و همین شاید دلیلی شد که از اعطای جایزه برتر به یک فیلم آمریکایی یا حتی فیلمی با رهبری آمریکا پرهیز کنند.

در روزهای پس از اکران «زبره کار» [بروتالیست] فیلم ۳ ساعت و ۱۵ دقیقه‌ای، به کارگردانی بردی کوریت، با بازی آدرین برودی که «روایتی» آن را «با سرعت دلپذیر و مملو از رویدادها و احساسات» توصیف کرد، به سرعت مورد توجه منتقدان قرار گرفت و اوضاع کمی تغییر کرد و هیئت داوران نمی‌توانستند به دلایل ذکر شده این فیلم را نادیده بگیرند اما به آنچه حق‌اش هم بود، نرسید، با وجود این که این فیلم به‌عنوان اتفاقی مهم در جشنواره امسال در نظر گرفته می‌شد در نهایت آن طور که بسیاری پیش‌بینی می‌کردند جایزه برتر را نگرفت.